

Městská knihovna Loštice – rozbor činnosti za rok 2015

Městská knihovna Loštice zajišťuje pro obyvatele města pravidelné služby v oblasti půjčování knih a časopisů, informační služby ze všech oblastí dostupných prostřednictvím literatury a internetu. Pro místní knihovny střediska (Moravičany, Palonín, Pavlov a Radnice) zajišťuje činnost v rámci uzavřených smluv mezi Městským úřadem Loštice a jednotlivými obecními úřady o zabezpečování knihovnických a informačních služeb. Tahle činnost pro místní knihovny znamená provést nákup nových knih, jejich technické zpracování, rozesílání výměnných souborů, metodickou pomoc knihovníkům, revize a odpisy knižního fondu a ostatní práce dle potřeby.

1. Služby čtenářům

Půjčovní doba pro čtenáře byla v MěK Loštice třikrát týdně v rozsahu 22 hodin, od července pak byla zavedena polední přestávka a tak se půjčovní doba zkrátila na 20 hodin týdně s možností přístupu na internet v půjčovní dny pondělí, středa a pátek do 18.00 hod.

Vypůjčky:	2015	2014	+ - oproti 2014
Loštice celkem	29061	30049	-988
z toho naučná dospělá	1205	1646	-441
beletrie	22397	22882	-485
naučná děti	488	394	+94
beletrie děti	1793	1851	-58
časopisy	3178	3276	-98

Čtenáři:

registrovaní čtenáři celkem	375	399	-24
z toho děti do 15 let	106	110	-4

Návštěvníci knihovny:

Loštice celkem (návštěvníci půjčoven, kulturních akcí a využívající internet v knihovně)	4781	5115	-334
on-line služby	19603	10506	+9097
návštěvníci celkem	24384	15621	+8763

V tomto roce bohužel máme méně čtenářů především z řad dospělých. Celkem je to pochopitelné, protože věkový průměr dospělých čtenářů se zvyšuje, s tím souvisí i spousta zdravotních problémů včetně špatné pohyblivosti a zhoršení zraku. Možná se pojevilo i to, že celé Loštice byly kvůli kanalizaci rozkopané.

I u dětských čtenářů došlo k mírnému poklesu a i děti přihlášené do knihovny si knihy půjčují v daleko menším množství než v uplynulých letech. Příznivou zprávou ale je, že došlo k nárůstu výpůjček dětské naučné literatury. Kulturní akce probíhají hlavně ve spolupráci s mateřskou školou a prvním stupněm základní školy.

Pokud jde o fyzické návštěvy knihovny, nastal pokles v návštěvnosti i využití internetu. PC s přístupem na internet je již ve většině domácností samozřejmostí.

On-line služby ale využilo více čtenářů, kteří mohou z domova nahlédnout do katalogu knihovny, případně si žádaný titul zarezervovat nebo si prodloužit výpůjční dobu. Protože vstup do elektronického katalogu mimo knihovnu vykazuje nárůst, určitě jsou i uživatelé z řad nečtenářů.

Z finančních prostředků města bylo v loňském roce zakoupeno celkem 485 svazků nové literatury, pravidelně bylo odebíráno 12 titulů časopisů.

Výpůjční činnost v místních knihovnách střediska:

	2015	2014	+ - 2014
Moravičany – výpůjčky	6734	6185	+549
čtenáři	146	142	+4
návštěvníci	2217	2198	+19
Palonín - výpůjčky	516	522	-6
čtenáři	15	15	0
návštěvníci	210	239	-29
Pavlov + Radnice - výpůjčky	587	695	-108
čtenáři	30	28	+2
návštěvníci	256	252	+4

Knihovna v Moravičanech vykázala nárůst v počtu dospělých registrovaných čtenářů a u dětských téměř zanedbatelný pokles. Celková návštěvnost knihovny se oproti minulému roku zvýšila a to i přesto, že došlo k poklesu návštěvníků využívajících internet v knihovně. V počtu výpůjček byl zaznamenán nárůst, ke kterému vydatně přispěly výměnné cirkulační soubory a také zájem paní knihovnice sehnat po okolních knihovnách jednotlivé žádané tituly pro moravičanské čtenáře, což zajistilo vysoký nárůst meziknihovní výpůjční služby.

Obecní úřad věnoval na nákup nové literatury velkou částku a paní knihovnice se snažila nakupovat co nejlevněji, bylo tudíž zakoupeno více svazků nové literatury než v loňském roce a knižní fond obce byl rozšířen i o četné dary.

V knihovně v Paloníně zůstal počet registrovaných čtenářů stejný jako v minulém roce, přesto došlo k poklesu v návštěvnosti i ve výpůjčkách. Finanční prostředky na nákup literatury zůstaly stejné jako loni a tak vzhledem k neustálému zdražování bylo zakoupeno méně svazků. Proto se hodně využívaly výměnné soubory mezi knihovnami.

Místní knihovna v Pavlově s pobočkou v Radnici má nárůst v počtu nově registrovaných čtenářů, ale bohužel se to neprojevílo v počtu výpůjček ani v návštěvnosti knihovny. I v této knihovně zůstaly finanční prostředky na nákup nové literatury stejné jako v minulém roce, a tak i přes využívání služeb levných prodejců, byl zakoupen o něco menší počet svazků. Svazky novější literatury byly i do této knihovny dodávány ve výměnných souborech.

2. Kulturní akce

Tyto akce proběhly v Městské knihovně v Lošticích a v Místní knihovně v Moravičanech.

Městská knihovna Loštice

Akce jsou připravovány ve spolupráci se základní školou a mateřskou školou. Zaměření je připravováno podle požadavků učitelů a podle věku dětí.

V minulém roce proběhlo celkem 33 akcí, kterých se zúčastnilo 780 návštěvníků.

- Únor - Beseda se spisovatelkou Markétou Pilátovou
- Březen – Seznámení s knihovnou – MŠ
První návštěva knihovny – MŠ
Novinky do školky – MŠ
Nové knihy pro předškoláky – MŠ
Lekce informativní výchovy pro 1.- 5.ročník ZŠ
Noc s Andersenem – žáci ZŠ
- Květen - Čteme pohádky dětem ve školce - pro 1., 2., 3., a 4. odd. MŠ
Seznámení s knihovnou – MŠ Sluníček
- Červen - Pasování na čtenáře – dvě třídy prvňáčků ZŠ
- Říjen - Babičky a dědečkové čtou dětem pohádky – čtyři třídy ZŠ
Karkulkování aneb Jak to bylo s Červenou Karkulkou doopravdy – 1. tř. ZŠ
- Listopad - Regionální pověsti – Domov – IV. B ZŠ
Slavnostní předávání slabikářů dětem z prvního ročníku – dvě tř. ZŠ
Tatínku, ta se ti povedla
- Prosinec - Vánoce – beseda se žáky ZŠ Masarykova Mohelnice

Místní knihovna Moravičany

Celkem proběhlo 48 akcí za účasti 500 návštěvníků.

- Leden - Čtení pro děti 4-6 let
- Únor - Čtení pro děti 4-6 let
Čí je to obydlí? - soutěž
- Březen - Knihovnické lekce – školní družina

Hrátky se slovem KOPRETINA – soutěž
Výroba velikonočních ozdob – drátkování – dospělí
Velikonoční tvoření

- Duben - Výroba velikonočních ozdob – drátkování – dospělí
Čtení pro nejmenší 4-6 let
Babičky a dědečkové čtou dětem – večerníčky
Velká večerníčková soutěž 1.- 4.část
Drátkování – dospělí
Výtvarná dílnička
Vyrábíme mazlenky – celostátní soutěž
Pohádkový kvíz
Česká přísloví vědecky
- Květen - Velká večerníčková soutěž 5.- 8. část
Vědomostní kvíz
- Červen - Spinkání v knihovně
Velká večerníčková soutěž 9. část
Návštěva Pevnosti Poznání
- Červenec - Dopravní prostředky – soutěž
Hurá, jsou prázdniny – výtvarná soutěž
- Srpen - Bavlnkování
- Září - Kvíz o dlouhých, širokých a bystrých věcech
Spinkání v knihovně
Knihovnické lekce – družina 1.-5. třída
Co nastražíš do pastičky na... - kvíz
- Říjen - Cizí slova – kvíz
Ruční práce – ubrousková technika – dospělí
Odpoledne deskových her
- Listopad - Tvoříme korálkové ozdoby
Oslava Dne pro dětskou knihu
Cestování – kvíz
Pohádkové čtení pro děti 4-6 let
- Prosinec - Velký vánoční kvíz

3. Budování a evidence knihovních fondů

Městská knihovna Loštice zajišťuje nákup a technické zpracování pro knihovny Loštice, Moravičany, Palonín a Pavlov. Finanční prostředky na nákup knih a časopisů jsou uloženy na účtech jednotlivých obecních úřadů, které potom faktury za nákup literatury svým knihovnám proplácejí.

Přehled nákupu knihovních fondů v roce 2015:

MěK Loštice – nákup za finanční prostředky MěÚ Loštice

Nákup knih	485 sv.	Kč 101.527,-
Knihy darem	10 sv.	Kč 1.450,-
Časopisy	12 titulů	Kč 8.970,-

Výměnný fond – nákup za finanční prostředky Olomouckého kraje

Nákup knih	114 sv.	Kč 31.070,-
------------	---------	-------------

MK Moravičany – nákup za finanční prostředky OÚ Moravičany

Nákup knih	247 sv.	Kč 57.623,-
Knihy darem	78 sv.	Kč 18.189,-
Časopisy	1 titul	Kč 1.352,-

MK Palonín – nákup za finanční prostředky OÚ Palonín

Nákup knih	19 sv.	Kč 3.899,-
------------	--------	------------

MK Pavlov – nákup za finanční prostředky OÚ Pavlov

Nákup knih	67 sv.	Kč 7.999,-
------------	--------	------------

Technické zpracování nakoupených svazků, které provádí knihovnice MěK Loštice, zahrnuje orazítkování knih, přidělení přírůstkových čísel, uložení do počítače, lepení a snímání čárových kódů, štítkování a balení do fólie, tisk knižních lístků, tisk přírůstkových seznamů, zápisy na kartu pohybu knižního fondu. Knihovníci jednotlivých poboček si sami zajišťují odvoz zpracovaných knih a předání faktury k proplacení, popřípadě je faktura zaslána na adresu příslušného obecního úřadu. V případě, že si knihovníci sami nakoupí nové knihy, tak je dopraví do městské knihovny a po zpracování si je zase vyzvednou.

Všechny práce související s pobočkami jsou hrazeny z příspěvku Olomouckého kraje na regionální funkci knihoven. V roce 2015 činil tento příspěvek Kč 55.000,-. Část tohoto příspěvku se proplatí Městu Loštice z MěK Šumperk oproti vystaveným fakturám za regionální práce. Loni šlo o faktury v celkové výši téměř 30.000,-. Z druhé části se financuje nákup nových knih do výměnného fondu pro místní knihovny.

4. Odpisy knižního fondu

MěK Loštice – celkem bylo odepsáno 181 svazků zastaralé a opotřebované literatury. Tyto svazky byly vyřazeny z počítačové databáze, vyškrtány z přírůstkových seznamů, byl vyhotoven úbytkový seznam a upraven stav na kartě knižního fondu.

Výměnný fond – v minulém roce nebyl vyřazen žádný svazek.

MK Moravičany – dle návrhu knihovnice MK Moravičany bylo vyřazeno 401 svazků zastaralé a opotřebované literatury. V rámci revize knižního fondu bylo v místní knihovně navrženo k odpisu dalších 91 svazků. Na základě přivezených knižních lístků byl v

MĚK Loštice proveden odpis z počítačové databáze, svazky byly vyškrtány z přírůstkových seznamů, byl vyhotoven úbytkový seznam a upraven stav na kartě knižního fondu.

MK Palonín – vzhledem k poměrně velkému odpisu při revizi tentokrát žádné odpisy nebyly.

MK Pavlov – protože v knihovně jsou evidovány pouze novější svazky, nebyla žádná kniha vyřazena.

5. Cirkulační soubory

Jsou to soubory knih, které jsou na základě dodacího listu rozesílány mezi knihovnami, aby i na pobočkách měli čtenáři k dispozici více novější literatury. Knihy do souborů jsou vybírány z fondu Městské knihovny Loštice a ze svazků zakoupených z finančních prostředků Olomouckého kraje.

Tato výměna knih mezi knihovnami je smluvně zakotvena mezi jednotlivými obcemi v rámci knihovnických služeb. Jednotlivé soubory jsou na základě dodacích listů rozesílány do knihoven na dobu jednoho roku. Potom se vracejí zpět do Loštic, kde buď zůstávají, nebo jsou zasílány do další knihovny. Cirkulace je prováděna na počítači a následně jsou tyto soubory zapsány na kartách pohybu knižního fondu.

V roce 2015 bylo z Městské knihovny Loštice zasláno do místních knihoven 37 souborů knih a počet svazků byl 927. Nejvíce je tato služba využívána knihovnou v Moravičanech. Vráceno do Loštic bylo 34 souborů s celkovým počtem 732 svazků.

Byla provedena cirkulace na počítači, poškozené svazky byly opraveny a vše bylo zapsáno na kartách pohybu knižního fondu.

6. Revize knižního fondu

Středisková knihovna je na základě knihovnického zákona povinna pravidelně provádět revize knižního fondu ve vlastní knihovně i v knihovnách svého střediska.

V roce 2015 byla provedena revize knižního fondu v Místní knihovně Moravičany.

Před zahájením vlastní revize bylo nutno zkontrolovat stav knižního fondu v počítači a na bílé kartě, následně byla revize provedena kontrolou knižního fondu obce se stavem v databázi. Celkem bylo zrevidováno 4037 svazků, z nichž zůstalo nezjištěno jen 5. Proběhl při revizi navržený odpis celkem 91 svazků a stav na kartě knižního pohybu byl upraven – souhlasí se stavem v počítači. Revize byla uzavřena protokolem o revizi knižního fondu.

7. Meziknihovní výpůjční služba

Tato služba zahrnuje vyřizování požadavků čtenářů po knihách, které nejsou ve vlastním fondu knihovny a jsou proto vyžadovány z jiných knihoven. Především se jedná o studenty, kteří potřebují odbornou literaturu ke svému studiu, ale i o beletrii, o kterou mají čtenáři zájem.

Městská knihovna Loštice nejvíce spolupracuje s Vědeckou knihovnou v Olomouci, pak také půjčuje pro svoje čtenáře z místních knihoven v Moravičanech a Pavlově. V minulém roce bylo požadavků jiným knihovnám zaevidováno a kladně bylo vyřízeno 49.

Požadavků z jiných knihoven bylo 73 a všechny byly vyřízeny kladně.

Knihovnice MK Moravičany využívala tuto službu z městských knihoven Loštice a Mohelnice a celkem si pro svoje čtenáře vypůjčila 442 svazků.

Od ledna 2013 byl ve Vědecké knihovně Olomouc zaveden poplatek za zaslání každé zásilky, což se projevilo na značném snížení požadované literatury.

8. Internet

Internet je k dispozici v každé knihovně v jejích půjčovních hodinách.

V roce 2015 bylo uživatelů internetu:

Loštice	226
Moravičany	54
Palonín	90
Pavlov	25

9. Metodická činnost

Středisková knihovna Loštice řídí místní knihovny pouze metodicky. O všech ostatních otázkách v provozu knihovny rozhoduje příslušný obecní úřad. Středisková funkce je specifikována ve smlouvách mezi MěÚ Loštice a příslušnými obecními úřady, které byly obnoveny s novými starosty jednotlivých obcí. Týká se nákupu a zpracování knih, výměnných souborů, revizí knižního fondu, odpisů opotřebované literatury, metodické pomoci atd.

Knihovníci střediska v průběhu celého roku se střediskovou knihovnou úzce spolupracují. Vzniklé problémy jsou okamžitě řešeny telefonicky, nebo vlastní návštěvou knihovny. Přitom si vyzvedávají výměnné soubory, přivážejí soubory určené k vrácení, přivážejí nově zakoupenou literaturu a po zpracování si ji sami odvázejí. Na jaře ke všestranné spokojenosti proběhl aktiv knihovníků střediska za přítomnosti ředitelky MěK Šumperk, která ochotně odpověděla na všechny dotazy.

V Lošticích 20. 1. 2016

Zpracovala Hana Štenclová